

TOMISLAV NEDIĆ

Akademija za umjetnost i kulturu
Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Trg Sv. Trojstva 3
HR – 31000 Osijek, Hrvatska
tnedic@aukos.hr

 orcid.org/0000-0003-4344-8465

MATIJA MATO ŠKERBIĆ

Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu
Borongajska cesta 83d
HR – 10000 Zagreb, Hrvatska
mskerbic@hrstud.hr

 orcid.org/0000-0003-0006-4533

Ovaj rad nalazi se u otvorenom pristupu i može se distribuirati u skladu s odredbama licencije
CC BY-NC-ND 4.0 HR

U prvom dijelu autori analiziraju određenja pojma sport i njegovo korištenje u hrvatskim sportskim pravnim aktima (Zakona o sportu i aktima *Hrvatskoga olimpijskog odbora* – HOO) te nekim međunarodnim (naročito *Međunarodnoga olimpijskog odbora* – MOO) na kojima se hrvatski zasnivaju. Analiza pokazuje kako sport u njima nije jasno i precizno određen ni definiran. Stoga, u drugom dijelu, autori se okreću literaturi nastaloj unutar filozofije sporta te njezinim definicijama i određenjima sporta, kako bi u trećem dijelu iznijeli svoj interdisciplinarni prijedlog uvođenja nekih odrednica sporta u pravne akte, posebice u svrhu donošenja odluka dodjeljivanja statusa sporta određenim aktivnostima.

Ključne riječi: *populacija školaraca, bavljenje organiziranim sportom, socijalna inkluzija, društvene barijere, kvalitativno empirijsko istraživanje*

UVOD

Koliko god pitanje što je sport može izgledati nepotrebno za neke od općeprihvaćenih, omasovljenih i statusno neupitnih sportova poput nogometa, košarke ili atletike, ono postaje nužno, nezaobilazno i krucijalno kada se za određene prakse

treba odrediti jesu li ili nisu sport odnosno trebaju li ili ne biti prihváćene u zajednicu sportova ili primjerice olimpijski program. Primjeri šaha, joge, kompjutorskih igrica (esport), parkoura... samo su neki od brojnih.

U ovom radu autori će uputiti pogled u dvije različite discipline, pravo i filozofiju, kako bi pronašli odgovore na jednostavno i temeljno pitanje – što je sport? U prvom redu, koristeći se komparativnom i analitičkom metodom, osobito formalno-logičkom metodom u okviru metodologije prava (pravnih znanosti), pokazat će kako se sport određuje i definira u sportskom pravu, s jedne strane, te unutar literature filozofije sporta, s druge. U drugom redu, u analizi će razvidnim učiniti niz nedostataka i problema oko definiranja sporta u dvjema perspektivama. Konačno, pokazat će kako različite discipline mogu pomoći jedna drugoj u interdisciplinarnoj sprezi u potrazi za rješenjem na dobrobit sporta, prava i filozofije.

Konkretno, u prvom poglavlju o pravnom određenju sporta, autori će nastojati utvrditi je li, i na koji način pojам sport definiran ili određen u hrvatskim i međunarodnim sportskim pravnim aktima. Za ostvarivanje navedenoga cilja koristit će se komparativnom i analitičkom metodom. U drugom poglavlju, prethodno ustalovljene probleme neodređenja i nedefiniranja pojma sporta autori će sagledati iz perspektive filozofije sporta, da bi se u trećem poglavlju o filozofskosportskom određenju sporta okrenuli bogatoj literaturi nastaloj unutar ove filozofske discipline s ciljem shvaćanja ustalovljenih problema koji se tiču (ne)dovoljne određenosti što sport jest, a što nije. U istom poglavlju, kao mogući put rješavanja problema, autori će predložiti interdisciplinarno povezivanje sportskoga prava s uvidima i određenjima filozofije sporta.

ŠTO JE SPORT? – PRAVNA PERSPEKTIVA

Određenje sporta u hrvatskom zakonu o sportu – *De lege lata*

U valu sve većega razvoja profesionalnoga i amaterskoga sporta te svih onih okolnosti koje su vezane uz sam sport (bilo profesionalni, bilo amaterski), dolazi do potrebe pravnoga reguliranja svih aktivnosti i pojave vezanih uz sport. Samim time, dolazi do pojave sportskoga prava kao novoutemeljene pravne grane s vlastitom definicijom i izvorima. U pravnoteorijskom pogledu, riječ pravo obuhvaća dvije vrste prava: subjektivno pravo (*right*) i objektivno pravo (*law*). S obzirom na potonje, Kačer ispravno definiciju sportskoga prava bazira na navedenoj podjeli. Tako, sportsko pravo u objektivnom smislu predstavlja skup pravnih normi kojima se uređuju sportskopravni odnosi (oni odnosi u koje pravni subjekti stupaju u vezi s normama objektivnoga sportskog prava), dok sportsko pravo u subjektivnom smislu predstavlja ovlaštenje koje za pojedini pravni

subjekt proizlazi iz normi objektivnoga sportskog prava (Kačer 2018:15). U Republici Hrvatskoj jedan od glavnih izvora sportskoga prava, zasigurno nakon Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14), kojim se regulira sport i sve vezano uz sport, jest Zakon o sportu (Narodne novine, br. 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15, 19/16, 98/19, 47/20, 77/20) (vidi: Kačer 2018:25). Točnije, Zakon o sportu jedan je od temeljnih izvora sportskoga prava u Republici Hrvatskoj, kao utemeljene pravne grane s vlastitim specijalističkim pravnim i institucionaliziranim okvirom (Kačer et al. 2012:734). Predmet Zakona o sportu, odnosno ono što se tim zakonom uređuje jest: sustav sporta i sportske djelatnosti, stručni poslovi u sportu, sportska natjecanja, financiranje sporta, nadzor i ostala pitanja od značaja za sport (Zakon o sportu, čl. 1., st. 1.).

Valja istaknuti da je Republika Hrvatska članica Vijeća Europe, međunarodne organizacije kojoj je cilj unaprjeđenje sustava ljudskih prava, demokracije i vladavine prava u Europi. Međunarodni ugovori Vijeća Europe koje je RH sklopila i ratificirala dio su pravnoga poretku Republike Hrvatske i po svojoj snazi su iznad zakona, u skladu s čl. 134. Ustava Republike Hrvatske. No, osim međunarodnih ugovora i ostalih pravno obvezujućih akata, Vijeće Europe donosi i različite neobvezujuće akte, bez pravne snage (tzv. *soft law*), a koji nisu dijelom hijerarhije pravnih normi. Sport je tako eksplisite definiran Europskom sportskom poveljom Vijeća Europe (Preporuka br. R (92) 13, usvojena 1992., revidirana 2001.) koja ne predstavlja pravno obvezujući akt, već prije svega određene smjernice, preporuke i vodič (*soft law*) u unapređenju sportskoga sustava država članica Vijeća Europe. U čl. 2. te Povelje „sport“ predstavljaju svi oblici fizičke aktivnosti koji, kroz neorganizirano ili organizirano sudjelovanje, ima(ju) za cilj izražavanje ili poboljšavanje fizičke spremnosti i mentalnog blagostanja, stvaranje društvenih odnosa ili postizanje rezultata na natjecanjima svih razina.“

Navedena definicija Vijeća Europe prilično je široko postavljena, pa se u hrvatskom sportskopravnom sustavu radi distinkcija između dva pojma: sportska djelatnost i sport. Sportska djelatnost eksplisite je definirana čl. 18. Zakona o sportu te, u slučaju sumnje, činjenicu je li neka aktivnost sportska djelatnost ili ne, utvrđuje tijelo državne uprave nadležno za sport uz prethodno mišljenje Hrvatskoga olimpijskog odbora (dalje u tekstu HOO) (Zakon o sportu, čl. 18., st. 3.). Sport, odnosno samo određenje može li se određena aktivnost smatrati sportom u nadležnosti je HOO-a i određena je Pravilnikom o kriterijima, uvjetima i postupku uvrštenja sporta u Nomenklaturu sportova i sportskih grana HOO-a (URL: <https://www.hoo.hr/downloads/PRAVILNIK-o-nomenklaturi-2014.pdf>, pristup 15. 4. 2020., dalje u tekstu: Pravilnik), što će se analizirati u nastavku. Tako se npr. joga u Republici Hrvatskoj označava sportskom djelatnošću, ali ne i sportom (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH, Predmet: Joga kao sportska djelatnost, Očitovanje, Klasa: 620-01/13-03/00676, Ur. broj: 533-22-14-0006, Zagreb, 20. studenoga

2014.) te se djelatnost joge i njezin nacionalni savez ne nalaze u Nomenklaturi sportova i sportskih grana, odnosno u Pravilniku HOO-a.

Potrebno je istaknuti da sam Zakon o sportu ne definira što sport jest niti daje određene smjernice po kojima bi se moglo znati što je ono što određenu aktivnost čini sportom. Na prvu, ono što se može reći jest da navedena pojava nije čudna niti da se radi o nečem novom u pravu. Kako je uistinu teško odrediti što bi to bio sport, a osobito dati jednoznačnu definiciju toga pojma, određenje sporta izvodimo indirektno, tumačenjem točno određenih odredbi i u točno određenim okolnostima. Tako npr. jedan od temeljnih i najvažnijih zakona u Republici Hrvatskoj, Obiteljski zakon (Narodne novine, br. 103/15, 98/19), nema eksplisitnu, univerzalnu i općeprihvaćenu definiciju obitelji. Međutim, poglavito radi višezačnosti pojma „obitelj“, značenje i određenje toga pojma izvodi se onih parametara koji su određeni odredbama drugih pravnih izvora (npr. čl. 1101., st. 1. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18) te čl. 87. st. 8. Kaznenoga zakona (Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19) i sl.), određenim tumačenjem prava u odnosu na konkretnu situaciju te samu odredbu. Prema Vrbanu (2003:438) radi se o „izmijenjenim elementima općeg jezika gdje se ubrajaju one riječi i izrazi koji, doduše, potječu iz narodnog jezika, ali se u pravu pojavljuju tako da se njihov semantički sadržaj (pojmovni krug) sužava ili proširuje“. Samim time, određenje činjenice koja će se aktivnost smatrati sportom emanira iz drugih pravila, točnije iz pravila HOO-a i Pravilnika, a koje ćemo analizirati u nastavku kako bismo uvidjeli imaju li navedeni akti jasno određene i razrađene parametre kojima se sport eo *ipso* određuje.

No, iako ne i sam pojam sporta, Zakon o sportu eksplisitno određuje što je to sportska djelatnost. Već u čl. 1. (st. 2.) navodi se kako su „sportske djelatnosti, djelatnosti od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku.“ Što se tiče samoga određenja, prema čl. 18. st. 1., Zakona o sportu: „sportske djelatnosti, u smislu istog Zakona, jesu:

- sudjelovanje u sportskom natjecanju,
- sportska priprema,
- sportska rekreativa,
- sportska poduka,
- organiziranje sportskoga natjecanja,
- vođenje sportskih natjecanja i
- upravljanje i održavanje sportskom građevinom.

(2) Sportskom djelatnošću smatraju se i organizirane izvannastavne školske sportske aktivnosti i studentske sportske aktivnosti.“ Itekako je važno spomenuti i već spomenuti st. 3. toga članka gdje se navodi da o tome „je li neka djelatnost sportska djelatnost, u smislu Zakona o sportu, u slučaju sumnje utvrđuje tijelo državne uprave nadležno za sport uz prethodno mišljenje Hrvatskog olimpijskog odbora.“

Hrvatski olimpijski odbor – HOO

Potrebno je istaknuti rad i važnost HOO-a kao najvažnijega pravnog subjekta u hrvatskom sportskom sustavu te najviše nevladine nacionalne sportske udruge, u koju se udružuju nacionalni sportski savezi, zajednice sportskih saveza i udruga u županijama i Gradu Zagrebu te druge udruge čija je djelatnost od značaja za razvoj sporta i olimpijskoga pokreta u Republici Hrvatskoj (Kačer 2009:35; Statut HOO-a, čl. 1.) Naime, prema čl. 51., st. 1., točki 5. Zakona o sportu, jedna od zadaća HOO-a jest utvrđivanje Nomenklature sportova i sportskih grana (HOO, siječanj 2020., URL: <https://www.hoo.hr/images/dokumenti/sport-olimpizam-hr/2020/nomenklatura-sportova-i-sportskih-grana-2020-sijecanj.pdf>, pristup 15. 7. 2020., dalje u tekstu: Nomenklatura), što je učinjeno posebnim Pravilnikom (o kriterijima, uvjetima i postupku uvrštenja sporta u Nomenklaturu sportova i sportskih grana). U Nomenklaturi su navedeni svi priznati sportovi, sportske grane, nacionalni sportski savezi, članstvo u HOO-u, međunarodna sportska federacija određenoga sporta, članstvo u SportAccordu (odnosno GAISF-u, Savezu olimpijskih i neolimpijskih međunarodnih sportskih saveza)¹ te činjenica je li te sportove priznao Međunarodni olimpijski odbor (IOC).

Pravilnik u čl. 3. navodi kako:

„sport koji ispunjava najmanje jedan od slijedećih kriterijeva ima pravo na uvrštenje u Nomenklaturu:

- sport čiji nacionalni sportski savez je član pripadajuće međunarodne sportske federacije (dalje u tekstu: MSF) koja je priznata od Međunarodnog olimpijskog odbora (Sportovi na programu olimpijskih igara, sportovi na programu zimskih olimpijskih igara, ostali sportovi koji pripadaju MSF priznatim od Međunarodnog olimpijskog odbora (dalje u tekstu: MOO)
- sport čiji nacionalni sportski savez je član pripadajuće MSF koja je priznata od SportAccorda
- sport koji je nastao dozvoljenim izdvajanjem (od matičnog nacionalnog sportskog saveza i HOO-a), sukladno pravilima MSF-a, iz sportova navedenih u prvoj alineji ovog članka, čije djelovanje se temelji na razvoju sportskih aktivnosti i sustava natjecanja prema načelima olimpijskog pokreta, a član je pripadajuće MSF, posredno ili neposredno

¹ Važno je napomenuti da se trenutno naziv SportAccord odnosi na Svjetski sportski i poslovni samit (World Sport and Business Summit), dok je današnja organizacija GAISF u prošlosti nosila naziv SportAccord. Samim time, kada se govori o organizaciji SportAccord, misli se zapravo na GAISF, odnosno Savez olimpijskih i neolimpijskih međunarodnih sportskih saveza (Global Association of International Sports Federations).

- sport odnosno sportska aktivnost koja se razvija u Republici Hrvatskoj prema načelima Olimpijske povelje i pravilima sporta SportAccorda, sukladno razvoju određenog sporta na međunarodnoj razini, a član je MSF-a čije djelovanje se temelji na razvoju sportskih aktivnosti i sustava natjecanja prema načelima olimpijskog pokreta,
- sport odnosno sportska aktivnost koja se razvija u Republici Hrvatskoj kao izvorno hrvatski sport, a čije djelovanje se temelji na razvoju sportskih aktivnosti sustava natjecanja prema načelima olimpijskog pokreta i pravilima sporta SportAccorda, uz uvjet ispunjenja uvjeta iz ovog Pravilnika.“

Temeljem jednoga od navedenih i glavnih parametara, HOO, uz ispunjenje ostalih uvjeta određenih Pravilnikom, određenu aktivnost označava sportom. Primjer radi, tim se parametrima HOO služio i u postupku kojim se utvrđivalo je li joga sport. HOO (odnosno, tada, prije osnivanja Središnjega državnog ureda za sport, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta uz prethodno mišljenje HOO-a) eksplicite navodi kako „nadležne međunarodne sportske organizacije, relevantne za predmetno pitanje u programu HOO-a, Međunarodni olimpijski odbor i SportAccord, nisu do sada priznali jogu sportom, odnosno pripadajuću međunarodnu sportsku organizaciju (Svjetska sportska joga federacija) priznatim članom“ (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Predmet: Joga kao sportska djelatnost, Očitovanje, Klasa: 620-01/13-03/00676, Ur. broj: 533-22-14-0006, Zagreb, 20. studenoga 2014.). Ovdje se naime radi o apsolutnom pravu HOO-a koje, među ostalim, emanira i iz prava na autonomiju nacionalnih olimpijskih odbora, „a koje je zagarantirano brojnim međunarodnim i europskim pravnim aktima: aktom Europske komisije *White paper on sport* iz 2007., Rezolucijom 1602 Parlamentarne skupštine Vijeća Europe iz 2008. te čl. 165. Ugovora o funkcioniranju Europske unije“ (2010/C 83/01) (vidi: Jagodic i Mateša 2017:376). Potrebno je napomenuti kako ni u jednom od navedenih akata ne postoji definicija sporta niti parametri po kojima se sport određuje.

U Nomenklaturi „oni sportovi koji su pisani velikim tiskanim slovima olimpijski su sportovi i na programu Olimpijskih igara“ (Napomena 1. Nomenklature). Što se tiče nacionalnih sportskih saveza i njihova članstva u HOO-u (Napomena 1. Nomenklature), razlikuje se: punopravno članstvo HOO-a, pridruženo članstvo HOO-a (u Pravilniku označeni zvjezdicom (*)) te privremeno članstvo HOO-a (u Nomenklaturi označeni dvjema zvjezdicama (**)). Pravilo 29. Olimpijske povelje (*Međunarodni olimpijski odbor*, na snazi od 26. lipnja 2019.) nalaže kako „da bi nacionalni olimpijski odbor priznao i prihvatio kao svog člana nacionalni sportski savez, on mora provoditi specifičnu, stvarnu i stalnu sportsku aktivnost, mora biti učlanjen u međunarodni savez kojeg je priznao Međunarodni olimpijski odbor i djelovati u skladu s Olimpijskom poveljom i pravilima svojeg

međunarodnog saveza.“ Kako je vidljivo i iz samoga Pravilnika (čl. 3.) i Nomenklature jedni od najvažnijih kriterija da bi određena aktivnost bila smatrana sportom jest da je određeni sport priznao Međunarodni olimpijski odbor, odnosno članstvo relevantnoga međunarodnog sportskog saveza u Međunarodnom olimpijskom odboru te članstvo u SportAccordu (odnosno GAISF-u). Samim time, u nastavku rada ispitat ćemo na koji je način pravno regulirano pitanje određenja sporta u aktima Međunarodnoga olimpijskog odbora i od strane GAISF-a odnosno je li uopće regulirano.

Odredbe Međunarodnoga olimpijskog odbora

Međunarodni olimpijski odbor (engl. International Olympic Committee) (dalje u tekstu: MOO), osnovan je 23. lipnja 1894. godine, dvije godine prije prvih Olimpijskih igara u Ateni 1896. godine, na inicijativu njihova pokretača Pierre de Coubertina (URL: <https://www.olympic.org/about-ioc-olympic-movement>, pristup 9. 3. 2020.). Tri glavne sastavnice provođenja kompletнoga olimpijskog pokreta jesu upravo Međunarodni olimpijski odbor, međunarodni sportski savezi i nacionalni olimpijski odbori (URL: <https://www.olympic.org/about-ioc-olympic-movement>, pristup 9. 3. 2020.). Glavni pravni i statutarni akt MOO-a jest Olimpijska povelja koja predstavlja „kodifikaciju temeljnih načela olimpizma, pravila i dopunskih propisa koje je usvojio Međunarodni olimpijski odbor (MOO) s trima glavnim svrhama:

- a) kao osnovni instrument konstitucijske prirode, izlaže i podsjeća na temeljne načela i bitne vrijednosti olimpizma
- b) služi kao Statut Međunarodnoga olimpijskog odbora
- c) nastavno, Olimpijska povelja definira glavna uzajamna prava i obveze triju glavnih sastavnica olimpijskog pokreta, Međunarodnog olimpijskog odbora, međunarodnih sportskih saveza i nacionalnih olimpijskih odbora, kao i organizacijskih odbora olimpijskih igara koji se moraju pridržavati Olimpijske povelje. (Olimpijska povelja, Uvod u Olimpijsku povelju“).

Potrebno je također spomenuti i Olimpijsku agendu 2020 (Međunarodni olimpijski odbor, 2014., dalje u tekstu: Agenda 2020) koja je usvojena na 127. zasjedanju² MOO-a

² Prema Pravilu 18. Olimpijske povelje, Zasjedanje jest opći sastanak članova MOO-a koji se redovno sastaju jednom godišnje. Vrhovno je tijelo MOO-a, čije su odluke konačne. Za pravovaljan rad Zasjedanja potreban je kvorum od polovice ukupnoga članstva MOO-a plus jedan član. Zasjedanje donosi odluke većinom glasova, dok je dvotrećinska većina potrebna za pitanja promjene temeljnih načela olimpizma, pravila Olimpijske povelje ili ako je drukčije navedeno u Olimpijskoj povelji.

u Monacu 8. i 9. prosinca 2014. godine, a koja predstavlja ukupno 40 preporuka i smjernica kojima se tvori bliska budućnost olimpijskoga pokreta, samoga održavanja Olimpijskih igara i njihova utjecaja na društvo. Agenda 2020 svojevrsni je deklaratori (40 preporuka) akt MOO-a kojemu je cilj ojačati cijelokupni svjetski olimpijski pokret.

U Olimpijskoj povelji, temeljnog pravnom i statutarnom aktu MOO-a, ne daje se eksplisitna definicija sporta niti pravno utemeljeni parametri koji određuju koja se aktivnost može smatrati sportom, osim ako ne uzmemo u obzir određenje da se zimskim sportom smatra samo onaj sport koji je prakticiran na snijegu ili ledu (Pravilo 6., stavak 2. Olimpijske povelje). Ipak, postoje one odredbe i procedure koje je važno spomenuti, a koje se, prije svega, odnose na načine na koje određeni sport postaje dijelom programa određenih olimpijskih igara.

Prije svega, da bi određeni sport bio uopće smatrani olimpijskim i da može biti prisutan na programu olimpijskih igara, on mora imati vlastiti međunarodni savez i potom ga mora priznati MOO na način kako je navedeno u pravilu 3. i 25. Olimpijske povelje. U dodatnom pravilu 1.3., Pravila 45. Olimpijske povelje, navode se sportovi i relevantni međunarodni savezi koje je priznao MOO, a koji mogu biti uključeni u program olimpijskih igara. Tako je navedeno 28 sportova (točnije međunarodnih saveza) koji su trenutačno uvršteni u olimpijski program (dodatno pravilo 1.3.1.), ali se isto tako navodi kako i drugi sportovi kojima upravljaju drugi međunarodni savezi i koje priznaje MOO mogu biti uvršteni u olimpijski program (dodatno pravilo 1.3.2.).

Komisija za olimpijski program (Olympic Programme Commission) sastavlja program Olimpijskih igara, kao listu svih sportova i događanja koji će se pojaviti na istima. Odgovornosti Komisije za olimpijski program jesu:

- Razviti program koji maksimizira popularnost Olimpijskih igara, a istovremeno vodeći računa o troškovima i složenosti
- Osigurati da olimpijski program ostane relevantan mladima osiguravanjem inovacija i prilagođavanja suvremenom ukusu i novim trendovima, poštujući povijest i tradiciju sporta
- Temeljiti procjena sporta i događaja u uskoj suradnji s odgovarajućim međunarodnim savezima
- Poštovanje okvira i načela navedena u preporukama 9, 10 i 11 Olimpijske agende 2020.“ (URL: <https://www.olympic.org/olympic-programme-commission>, pristup 10. 3. 2020.)

Navedena komisija koristi određene parametre u određivanju koji će sport biti prisutan na programu olimpijskih igara. No važno je napomenuti kako parametri kojima se vodi komisija nisu univerzalni i pravno određeni niti sadrže točno određenje i definiciju sporta, nego se određuju *ad hoc* za određene Olimpijske igre i ovise o određenim okolnostima, npr. o mjestu održavanja olimpijskih igara, vremenskim okolnostima u

kojima se održavaju igre, modernim trendovima društva itd. Tako će se npr. na Olimpijskim igrama u Tokiju, koje su zbog okolnosti izazvanih pandemijom COVID-19, odgođene za ljeto 2021. godine, pojaviti pet novih sportova: baseball/softball, karate, skateboard, sportsko penjanje i surfanje (URL: <https://www.olympic.org/news/ioc-releases-olympic-programme-commission-report-on-proposed-sports>, pristup 10. 3. 2020.). Osim pet novih sportova pojavit će se i ukupno 15 novih događanja koji su orijentirani na urbane trendove (npr. košarka 3x3 i BMX Freestyle Park, oboje za muškarce i žene zasebno), ali i zastupljenost mješovitoga zajedničkog natjecanja muškaraca i žena (*Mixed Team Event*, npr. 4 x 100 m kod plivanja, 4 x 400 m u atletici te mješovita natjecanja u džudu, streljaštvu, stolnom tenisu i triatlonu) (URL: <https://www.olympic.org/news/tokyo-2020-event-programme-to-see-major-boost-for-female-participation-youth-and-urban-appeal>, pristup 10. 3. 2020.). Ovakvo izvješće Komisije za olimpijski program Olimpijskih igara u Tokiju, u kojemu su sadržani ovi sportovi i događanja, odgovor je većoj fleksibilnosti Agende 2020 koja ohrabruje nove inovacije u samom olimpijskom programu (URL: <https://www.olympic.org/olympic-programme-commission>, pristup 10. 3. 2020.). Komisija navodi da je razlog dodavanja ovih sportova u program Olimpijskih igara u Tokiju činjenica da se radi o „dinamičnom i uzbudljivom paketu koji uključuje tradicionalne sportove u nastajanju koji su usmjereni na mladež i koji su popularni i u Japanu i u ostatku svijeta“ (URL: <https://www.olympic.org/olympic-programme-commission>, pristup 10. 3. 2020.). Komisija je razmatrala određene činitelje u dodavanju ovih sportova u sam program, ponavljajući utjecaj na spolnu ravnopravnost, apel sveopće mladeži te naslijedenu vrijednost dodavanja tih sportova na Olimpijske igre (URL: <https://www.olympic.org/olympic-programme-commission>, pristup 10. 3. 2020.). S obzirom na sve navedeno, može se vidjeti koji su bili glavni ciljevi izrade takva programa, jer je jedna od glavnih krilatica programa Olimpijskih igara u Tokiju upravo „more youthful, more urban and more woman“ (URL: <https://www.olympic.org/news/ioc-releases-olympic-programme-commission-report-on-proposed-sports>, pristup 10. 3. 2020.). Potonje (*more woman*) rezultat je Preporuke 11. o ravnopravnosti spolova iz Agende 2020 gdje je cilj uspostaviti 50-postotnu zastupljenost žena na Olimpijskim igrama te se na službenim stranicama MOO-a navodi kako su Olimpijske igre u Tokiju Olimpijske igre s najviše zastupljenih ženskih sportaša u povijesti olimpijskih igara, točnije udjelom od čak 48.8 % ženskih sportaša na igrama (URL: <https://www.olympic.org/news/ioc-releases-olympic-programme-commission-report-on-proposed-sports>, pristup 10. 3. 2020.). *Summa summarum*, s obzirom na sve navedeno, možemo zaključiti kako su tri glavna parametra koja su bila uzeta u obzir prilikom sastavljanja programa Olimpijskih u Tokiju bila: potrebe mladeži, urbani trendovi i spolna ravnopravnost.

Što će tiče same procedure, Hums i MacLean (2013:279) objašnjavaju kako za odlučivanje koji će se sport pojaviti na olimpijskim igrama jest odgovorna Komisija za

olimpijski program, ali kako često MOO odlučuje o sadržaju programa Olimpijskih igara poštujući želje Organizacijskoga odbora Olimpijskih igara³ (Organising Committee of the Olympic Games, OCOG), što može ukazivati na veliku količinu lobiranja o tome koji sport će se pojaviti ili neće pojaviti na Olimpijskim igrama, bacajući u drugi plan bilo kakve pravno određene parametre u određivanju nekoga sporta olimpijskim. U javnosti je tako jedno vrijeme bila prisutna pomalo šokantna vijest o tome da će se hrvanje, kao sport koji je prisutan na olimpijskim igrama još od antičke Grčke, ukloniti s programa Olimpijskih igara u Tokiju (URL: <https://www.bbc.com/sport/olympics/21427455>, pristup 16. 3. 2020.), no to se naposljetku nije dogodilo te je hrvanje sastavnim dijelom programa Olimpijskih igara u Tokiju.

Na Olimpijskim igrama ne postoji ona restrikcija koja se odnosi na maksimalan broj sportova koji se mogu pojaviti, nego se odnosi na broj sportaša, trenera, osoblja sportaša i ukupnoga broja događanja koji mogu biti prisutni na Olimpijskim igrama (Dodatno pravilo 3.2. Pravilu 45 Olimpijske povelje; Preporuka broj 9. Agende 2020, str. 14.):

- „Na ljetnim Olimpijskim igrama: 10,500 sportaša, 5000 akreditiranih trenera i članova sportskog osoblja i 310 događanja;
- Na zimskim Olimpijskim igrama: 2,900 sportaša, 2000 akreditiranih trenera i članova sportskog osoblja i 100 događanja.“

Ta restrikcija bazira se na poboljšanju samih događanja (*Olympic events*) programa olimpijskih igara stavljajući fokus na pojedinačna događanja olimpijskih igara (engl. *The events programme*), ne i na broj sportova na olimpijskim igrama (vidi: Preporuka 10 Agende). Pravilo 45., točka 2.2. Olimpijske povelje glasi: „događanje je specifično natjecanje u sportu koje rezultira plasmanom dajući povod za dodjelu medalja i diploma. Program događanja (*The event programme*) mora uključivati događaje iz svakog sporta sadržanog u sportskom programu.“ U Olimpijskoj agendi 2020, navodi se kako Zasjedanje MOO-a odlučuje o dodavanju novoga sporta, odnosno međunarodnoga saveza u olimpijski program (Preporuka 10, točka 2) te kako će MOO omogućiti Organizacijskom odboru Olimpijskih igara da sastavi prijedlog za uključivanje jednoga ili više dodatnih događaja u olimpijski program za to izdanje olimpijskih igara (Preporuka 10, točka 3).

Komisija za olimpijski program radi preporuke Izvršnom odboru MOO-a (čine ga predsjednik, četiri potpredsjednika i deset ostalih članova MOO-a koji reflektiraju sastav Zasjedanja; Pravilo 19. Olimpijske povelje) koji izlaze vlastite odluke i razmatranja na Zasjedanju MOO-a. Zasjedanje MOO-a ima ovlast odlučivati o sportskom programu

³ Prema Pravilu 35. Olimpijske povelje, „MOO povjerava organizaciju olimpijskih igara nacionalnom olimpijskom odboru zemlje grada domaćina, kao i samom gradu domaćinu. Nacionalni olimpijski odbor odgovoran je za osnivanje organizacijskog odbora (Organizacijski odbor Olimpijskih igara) koji će od svojeg osnutka izravno podnosići izvješća Izvršnom odboru MOO-a.“

Olimpijskih igara, na prijedlog Izvršnoga odbora MOO-a (Pravilo 45., Dodatno pravilo 1.1. Olimpijske povelje). Potrebna je većina glasova, a ako nije postignuta ide se u novi krug glasovanja, što je određeno odlukom Predsjednika MOO-a koji može prijeći na pojedinačno ili djelomično glasovanje (Pravilo 45., Dodatno pravilo 1.1. Olimpijske povelje). Zasjedanje može raditi izmjene i dopune samoga programa Olimpijskih igara, na prijedlog Izvršnoga odbora MOO-a uz ugovor s Organizacijskim odborom Olimpijskih igara, relevantnim međunarodnim savezom i MOO-om, ne kasnije od tri godine prije otvaranja relevantnih Olimpijskih igara (Pravilo 45., Dodatno pravilo 1.2. Olimpijske povelje).

GAISF

Pravilnik HOO-a kao prilično relevantne parametre o tome je li nešto sport ili nije uzima priznanje određenoga sporta i svjetskoga saveza od strane MOO-a i SportAccorda. SportAccord jest Svjetski sportski i poslovni samit (World Sport and Business Summit) koji organiziraju prije svega Savez olimpijskih i neolimpijskih međunarodnih sportskih saveza (GAISF, Global Association of International Sports Federations) na kojem se svake godine susreću gotovi svi svjetski priznati sportski savezi (federacije) (URL: <https://www.sportaccord.sport/who-we-are>, pristup 11. 3. 2020.).

GAISF je osnovan 1967. godine te je najznačajnija nevladina organizacija, koju je priznao MOO, a koja okuplja sve međunarodne sportske saveze na jednom mjestu, sastavljena od autonomnih i nezavisnih međunarodnih sportskih saveza i ostalih organizacija vezanih uz sport i sportske događaje (URL: <https://gaisf.sport/mission-and-vision/>, pristup 11. 3. 2020.). Danas broji 125 članova, pridruženih članova i promatrača koji uključuju olimpijske i ne-olimpijske organizacije (URL: <https://gaisf.sport/mission-and-vision/>, pristup 11. 3. 2020.).

Pod predsjedništvom Heina Verbruggena GAISF (tada SportAccord) uspostavio je listu kriterija kojom se neka aktivnost određuje sportom, što je pothvat koji čak ni MOO nikad nije učinio (Clausen i Bayle 2018:260). Navedena lista kriterija jest:

- „navedeni sport mora uključivati element natjecanja (tako se isključuju yoga i pilates iz kategorije sporta)
- sport se ne smije oslanjati na bilo koji element sreće specifično integriran u sam sport (primjerice konjske utrke)
- sport se ne bi trebao procjenjivati da predstavlja pretjeran rizik za zdravlje i sigurnost njegovih sportaša i sudionika
- određeni sport u nijednom smislu ne bi trebao biti štetan za bilo koje živo biće (primjerice sportsko pecanje)

- sport se ne bi trebao oslanjati na opremu koju dobavlja samo jedan dobavljač“ (Clausen i Bayle 2018:260).

Važno je istaknuti da su članovi GAISF-a podijeljeni u četiri osnovne grupe.

Udruženje ljetnih olimpijskih međunarodnih saveza (The Association of Summer Olympic International Federations (ASOIF)) te Udruženje zimskih olimpijskih međunarodnih saveza (Association of International Olympic Winter Sports Federations (AIOWF)) obuhvaćajući one sportove koji su redovito na Olimpijskim igrama (Statut GAISF-a, 2019., čl. 5.), Udruženje priznatih međunarodnih sportskih saveza (The Association of Recognised International Sports Federations (ARISF)) uključuje međunarodne saveze koje je priznao MOO, ali nisu na programu olimpijskih igara te Udruženje nezavisnih priznatih članova sporta (Alliance of Independent recognised Members of Sport (AIMS)) zaduženo za one sportove i saveze koji su unutar GAISF-a, ali ne pripadaju niti jednoj od triju spomenutih skupina udruženja (Statut GAISF-a, 2019., čl. 5.). Pridruženi članovi GAISF-a okupljaju sve organizacije vezane uz sport koje organiziraju događaje ili podržavaju sport u raznim kapacitetima, dok se status promatrača dodjeljuje malim ili tek razvijajućim međunarodnim savezima pružajući im priliku da se spoje i uče od saveza s više iskustva (URL: <https://gaist.sport/mission-and-vision/>, pristup 11. 3. 2020.).

Samim time, GAISF predstavlja najznačajniju svjetsku nevladinu organizaciju koja okuplja sve međunarodne sportske saveze na jednom mjestu, osobito na SportAccordu, omogućavajući tako suradnju među svim sportskim savezima te promovirajući sport i sve njegove vrijednosti. Na službenim stranicama GAISF-a nalazi se lista svih spomenutih saveza te na toj listi (vidi: URL: <https://gaisf.sport/members/>, pristup 16. 3. 2020.), uz priznanje MOO-a, HOO bazira vlastiti Pravilnik, a samim time i Nomenklaturu.

Summa Summarum – Sportskopravno određenje sporta

U Republici Hrvatskoj i kompletном hrvatskom sportskopravnom sustavu ne postoji definicija sporta niti određeni parametri koji ga određuju. Na bazi Vijeća Europe, kojega je Republika Hrvatska punopravni član, donesena je Europska sportska povelja koja eksplisite definira što je sport, no ta Povelja ne predstavlja pravno obvezujući akt (tzv. *soft law*). Hrvatski Zakon o sportu definira sportsku djelatnost, no ne i sam sport, dok je određivanje koji se sport smatra sportom prepušteno HOO-u, odnosno njegovu Pravilniku i Nomenklaturi. Navedeni čl. 3. Pravilnika prije svega je usmjeren na odluke, priznavanja i kategorizaciju sportova i međunarodnih saveza koje su dali MOO i SportAccord (odnosno GAISF), što je vidljivo i u samom konceptu Nomenklature.

U različitim pravnim aktima MOO-a koji su bili navođeni u radu, osobito u Olimpijskoj povelji, također ne postoji univerzalna definicija sporta niti pravno utvrđeni

parametri po kojima se sport određuje. Ono što se može zaključiti jest kako se, iz teškoće samoga definiranja i određenja sporta, MOO vodi parametrima određivanja sporta temeljem potreba suvremenoga društva, a koji variraju od jednih do drugih olimpijskih igara. Samim time, iste parametre utvrđuje Komisija za olimpijski program, *ad hoc*, za relevantne i predstojeće olimpijske igre. Pravilnik i Nomenklatura HOO-a, uz djelovanje MOO-a, rukovode se i listom SportAccorda, odnosno Saveza olimpijskih i neolimpijskih međunarodnih sportskih saveza (GAISF). Organizaciju GAISF priznao je MOO te njezino djelovanje predstavlja jednu od ključnih uloga za razvoj, djelovanje i određenje samog sporta na svjetskoj razini.

ŠTO JE SPORT? – FILOZOFSKA PERSPEKTIVA

Problem sporta u filozofiji sporta

Koliko god se odgovor činio samorazumljiv nekomu tko se bavi sportom i pitanje nepotrebno, tek pokušajem definiranja pojma sporta odnosno stavljanja svih sportova pod zajednički kišobran ili rodni pojam (*genus proximum*) s jedne strane, te određivanja razlike ili specifične posebnosti sporta unutar vrste ili roda (*differentia specifica*) u koju je smješten s druge, vidi se kompleksnost i problematičnost takvih nastojanja. Uostalom, gotovo 50 godina filozofije sporta i njezina ogromnoga literturnog opusa na ovu temu te nemogućnosti iznalaženja precizna i plauzibilna odgovora dokaz su rečenoga.

Ovo za sport temeljno pitanje, počinje se intenzivnije postavljati tijekom 1960-ih u krugovima američkih stručnjaka za tjelesni odgoj i izobrazbu te teoretičara sporta, prvenstveno jer je u tom periodu sport u SAD-u doživio prodor velikoga kapitala i uvođenja tržišne ekonomije koje su izvršile drastičnu promjenu ili preobrazbu sporta (usp. Morgan 1994). Tako, u trenutcima kada 'sport sada' postaje gotovo u svim aspektima različit od samoga sebe iz nedavne prošlosti (izgled i intenzitet igre i sportaša, sustav treninga, izgled odjeće, opreme i sportskih natjecateljišta...), nametnulo se logično pitanje što je sport doista i što to točno sport čini sportom. Najprije, iz spomenutih je krugova (Kretchmar 1997:191) došao je niz radova koji odgovaraju na postavljena pitanja u potrazi za zajedničkom esencijskom jezgrom sporta. Nakon niza pokušaja autora poput H. Slushera, G. Santayane, E. Metheny i H. Graves (usp. Škerbić 2019:51–52; Gerber 1972) pitanje postaje u sve većoj mjeri zanimljivo i relevantno i filozofima. Tako se u SAD-u pojavila grupa filozofa na čelu s Paulom Weissom koji su se počeli baviti tim pitanjem, a paralelno i istodobno generacija kineziologa-filozofa sporta poput W. Fraleigha, Scotta Kretchmara i drugih (usp. Torres 2014:2 ; Škerbić 2019:53).

Unutar filozofije sporta, jedne od najmlađih grana filozofije koja se kao disciplina počela razvijati 1972. (vidi: Škerbić 2019:54–56), u pokušaju davanja plauzibilna i precizna odgovora na pitanje što je sport ponuđeno je nekoliko različitih definicija sporta kojima je zajedničko da nisu dovoljno obuhvatne, jasne, precizne i nedvosmislene odnosno da za svaku postoje primjeri sportova koji u nju ne ulaze. Ipak, u tim pokušajima iskristalizirane su određene nepobitne karakteristike sporta te su neki autori umjesto definiranja pošli u konceptualiziranje i karakteriziranje sporta odnosno opisivanje i određivanje temeljnih značajki onoga što sport čini sportom. Nапослјетку, određeni su autori pošli u izgradnju normativnih koncepcija sporta koje žele racionalno ekstrahirati esencijsku jezgru sporta za normativne i praktično-ponašateljske svrhe.

Trend sportifikacije

Kako bi se odredilo što jest, a što nije sport, od presudne je važnosti imati preciznu i nedvosmislenu definiciju ili pak odrednice sporta koje će na jasan i precizan način odjeljivati sport od onoga što sport nije. Posebno je to važno u recentnim (ne)uspjelim pokušajima sportificiranja ili proglašenjima sportom različitih ljudskih (ali i ne samo ljudskih) igara, aktivnosti i praksi (Dunning 1999; Jirásek i Zain Kohe 2015; Parry 2018; Borge 2020). Sam izraz sportificiranje uveo je O. Grupe definirajući ga kao transferiranje performativnih, interpretativnih i površinskih elemenata sportskih fenomena izvan oblasti sporta (Grupe 1994). Pritom, sportificiranje ljudskih igara, aktivnosti i praksi uključuje „standardizaciju, kvantifikaciju, racionalizaciju, klasifikaciju, birokratizaciju i formalizaciju, baš kao i jači fokus na hijerarhiju, kompeticiju i obaranje rekorda“ (Aggerholm 2016:357). Tako su osnovani različiti 'sportovi' i hibridi sportova te za njihovo imenovanje iskovane pojmovne inačice poput 'urbani sport', 'zeleni sport', 'nature sport', 'sofa sport' i 'e-sport', među ostalim. Urbanim su sportovima proglašene brojne ljudske tjelesne aktivnosti koje se odvijaju u različitim urbanim prostorima poput *district ride*, *building slopeslide*, *rollerblade ride* itd. Ipak, možda i najzanimljiviji primjer koji je izazao veliku polemiku u filozofsko-sportskoj zajednici (van Hilvoorde 2016; Jenny et al. 2017; Parry 2018; Ekdahl i Ravn 2019) i zainteresiranoj sportskoj zajednici jest sportificiranje kompjutorskih i(li) video igrica pod nazivom 'e-sport'.

Razlozi za sportificiranje mogu biti svakojaki, no čini se da je primarno u pitanju stjecanje različitih benefita koji status sporta može donijeti – financijskih (financiranje i sponzorstva događanja, komercijalni prihodi, propaganda i promocija proizvoda-igrica...), društvenih (ugled, javna percepcija...) i statusnih (sport ima niz povlastica, a sportaši status idola, uzora, dok različita događanja postaju sportska natjecanja...), no čini se ponajviše onih u legislativnom smislu (zakonski status sporta je bitno drukčiji na

cijeli niz načina – status sportske organizacije, institucije, kluba, organizacije događaja i natjecanja).

S druge strane, postoje i obrnuti primjeri u kojima se neke ljudske tjelesne aktivnosti ili prakse brane od (pokušaja) izvanjskoga nametanja procesa sportificiranja te žele sačuvati svoj status ne-sporta. *Parkour* je egzemplaran u tom smislu. Naime, Svjetska gimnastička asocijacija (FIG) proglašila je *parkour* sportom (vidi: URL: <https://www.fig-gymnastics.com/site/discipline.php?disc=14>, pristup 30. 11. 2019.) pod sloganom „*wearegymnastics*“ (*mi-smo-gimnastika*) i najavila finale svjetskoga *parkour* kupa u Montpellieru, Francuska (URL: <https://www.gymnastics.sport/site/news/displaynews.php?idNews=2487>, pristup 30. 11. 2019.) i uvrštavanje na Olimpijske igre 2024. u Parizu (URL: <https://olympics.nbcsports.com/tag/parkour/>, pristup 30. 11. 2019.). Pripadnici *parkour* zajednice, uključujući osnivača Davida Bellea, organiziranim su akcijama prosvjedovali protiv 'otmice parkoura', odnosno svih nastojanja oko proglašenja sportom: otvorenim pismima medijima, akcijama „*wearenogymnastics*“ (*mi-nismo-gimnastika*) u Velikoj Britaniji, Australiji, Novom Zelandu i SAD-u (vidi: URL: <https://www.theguardian.com/sport/blog/2018/dec/05/parkour-fight-soul-gymnastics>, pristup 6. 12. 2019.).

Ovaj globalni trend zahvatio je i Hrvatsku, a primjer proglašenja joge sportskom djelatnosti (pa time na određeni način sportom)⁴ upravo je dio istovrsnih nastojanja. Ipak, čini se najprimjerenijim ispitati u kojoj se mjeri *parkour* ili joga uklapaju u postojeće definicije ili karakterizacije sporta.

Karakterizacija sporta ili što sport čini sportom?

Unutar literarnoga korpusa filozofije sporta ističe se nekoliko uspjelih i utjecajnih pokušaja karakterizacije sporta koji su obilježili disciplinu u smislu opisa onoga što sport čini sportom odnosno onoga što sport jest.

Tako Warren Fraleigh uvodi sintagmu 'sweet tension' ili 'slatka tenzija'⁵ kako bi njome ocrtao jedan iznimno važan, specifičan i karakterističan aspekt sporta – posebno stanje ili osjećaj neizvjesnosti i napetosti oko ishoda ili rezultata sportskoga natjecanja (Fraleigh 1984 :91). Slatka je tenzija najrazvidnija u natjecanjima u kojima se do zadnjih trenutaka čeka razrješenje pitanja pobjednika, kada napetost natjecanja podjednakih ili podjednako kvalitetnih natjecatelja doživljava vrhunac u konačnoj odluci o pobjedniku

⁴ Naime, sve što je dio pripreme sporta za natjecanje jest sport, odnosno u slučaju joge, sportska djelatnost. Tako je i s trčanjem i odlascima u teretanu – ako su dio pripreme za sportsko natjecanje, onda su sport.

⁵ Premda se u Fraleighovim radovima prije 1984. ne spominje ovaj izraz – S. Kretchmar mu u članku iz 1975. (Kretchmar 1975:30) definitivno odaje priznanje za smišljanje toga pojma.

na samom kraju natjecanja. No, čini se da ovdje treba i nadopuniti Fraleigha – slatke se tenzije mogu uočiti ne samo oko rezultata ili ishoda tijekom natjecanja, već i prije njegova početka, baš kao i tijekom sportskoga natjecanja, i to ne samo oko uspjeha odnosno ishoda na samom natjecanju, već tijekom i kroz iscrpljujuće treninge, iščekivanje samoga natjecanja, određene napete ili 'naektrelijirane' atmosfere i pritiska koje ono nosi, priželjkivanja vlastitih ili tuđih najizvrsnijih performansa, medijskih istupa i pritisaka...

Scott Kretchmar je sport okarakterizirao sintagmom 'testing and contesting' želeći istaknuti da bavljenje sportom jest primarno natjecanje (*contest*) unutar kojega su natjecatelji izloženi nizu manjih i većih testiranja različitih vrsta. Štoviše, Kretchmar smatra da su upravo različiti testovi ono što prethodi i omogućuje sportsko natjecanje, naime da natjecatelji pokažu da su bolji (ili lošiji) u pokušaju ispunjavanja ili nadvladavanja određenih testova (Kretchmar 1975:24, 27). On čak iznosi tvrdnju da natjecanja zapravo parazitiraju na testovima, dok obrnuto nije slučaj (Kretchmar i Elcombe 2007:183). U prvom su redu svakako tjelesni testovi, ali i ne samo oni:

„Testiraju se u prvom redu i ponavljaju različite vrste vještina, no ne samo to. U sportu je na djelu i testiranje kreativnosti, improvizacije i snalažljivosti, različitih vrlina i moralnih osobina odnosno stavova i ponašanja, pa onda i psihičkih i fizičkih mogućnosti i granica.“ (Škerbić 2019:30)

Tu je karakterizaciju Kretchmar dopunio sintagmom 'sve-ili-ništa logika' ili 'zero-sum logic' (Kretchmar 2012:102). To je binarna logika prema kojoj u sportu opstoji jedino stalna napetost između dviju krajnosti utjelovljenih u ostvarenoj pobjedi ili pretrpljenom porazu koje isključuju opstojnost mogućnosti ostvarivanja ičega između. Drugim riječima, kompeticija kojom vlada 'pobjeda ili poraz logika' su središnja i temeljna odrednica sporta.

Toj listi svakako treba dodati Morganovu sintagmu 'bezrazložna logika sporta' ili 'gratuitious logic of sport' i izraz *gratuitous* koji je posudio od Suitsa (Suits 1978:39) kako bi pokazao poseban i jedinstven racionalni karakter sporta koji se može činiti sličnim onom izvansportskom (javnom, znanstvenom, kulturnom, književnom itd.), no od njega je jasno odvojen. U sportu vrijedi posebna vrsta racionalnosti ili racionalne logike u kojoj je primjerice „proizvoljno zabranjivanje dostupnih sredstava za postizanje cilja savršeno racionalna stvar u sportskom svijetu igre, [dok je] istovremeno prilično neracionalna stvar u svakodnevnom životu“ (Morgan 1994:86). Također, ova je logika „ona [koja] odvaja prakticiranje sporta od svih očitih veza s društvom i ostatkom naših života te ih oblikuje u nove, sebi svojstvene i prepoznatljive poduhvate.“ (Morgan 1994:215–216).

Naposljetku, 'težnja za izvrsnošću' ili 'striving for excellence' općeprihvaćena je, najprisutnija i najspominjanija temelja odlika i odrednica sporta (Weiss 1969:30; Fraleigh

1973; Morgan 1987:17; Russell 1999; Simon 2000; McNamee 2008), bilo u singularnom smislu neprestanoga usavršavanja sportaša, bilo kao uzajamnu težnju suprotstavljenih sportaša u natjecanju (Fraleigh 1973:37; Simon 2010). Ta odlika sporta čini se zajedničkom svim shvaćanjima sporta – amaterskom, znanstvenom i profesionalnom (Morgan 2012), performativnom i igračkom (Suits 1988), estetskom i svrhovitom (Davis 2007), društveno-povijesnom ili prototipskom (Borge 2020).

Definicija sporta

Proces definiranja ili nedvosmislenoga određivanja sporta tekao je u dva glavna smjera koja se mogu nazvati 'logički' i 'normativni'.

'Logički' smjer

Suitsova definicija

Prvi je smjer stvaranje logičke definicije s rodnim pojmom i vrsnom razlikom. Ovdje, najveće je doprinose dao B. H. Suits u glavnom u djelu *The Grasshopper. Games, life and utopia* (Suits 1978) te u nekoliko članaka (Suits 1967, 1973, 1977, 1988). Suits je kao *genus proximum* odnosno rodni ili viši pojam u koji spada sport odredio pojam igre. Drugim riječima, za Suitsa sport je vrsta igre. Iako je ovakvo gledanje na sport široko prihvaćeno u disciplini, dio filozofsko-sportske zajednice ipak ne smatra sve sportove igrom odnosno za njih svi sportovi nisu jednako igrivoga ili igračkoga karaktera jer smatraju kako u njima nema dovoljan udio igranja. Takvo gledanje zapravo polazi od samoga Suitsa, koji je odustao od koncepta predstavljenoga u djelu *The Grasshopper* te je predstavio novi prema kojem valja razlikovati tzv. sportove-performanse, u koje bi spadali sportovi poput gimnastike ili atletike, te sportove-igre poput nogometa i košarke (Suits 1988:5).

Prema Suitsu, kako je sport vrsta igre, potrebno je najprije odrediti što je igra. Igru Suits definira kao aktivnost usmjerenu na postizanje cilja igre (*goal-directed activity*) koja nužno sadrži četiri elementa: cilj igre (*lusory goal*), dozvoljena sredstva za postizanje cilja igre (*lusory means*), konstitutivna pravila koja u igru unose tzv. 'nenužne prepreke' (*lusory rules*) i stav igrača o prihvaćanju igranja prema pravilima (*lusory attitude*) (Suits 1978:52). Sport je „(dobro)voljni pokušaj(i) svladavanja nenužnih prepreka“ (Suits 1978:39) unutar igre u kojoj se vrši testiranje tjelesnih vještina ljudi i strateškoga korištenja ljudskoga tijela, koju provodi specijalizirana institucija s vrlo raširenom i mnogobrojnom sljedbom (Suits 1973).

Premda je iznesena definicija doživjela brojne kritike (McBride 1979; McFee 2004; usp. Škerbić 2019:26–29), ipak je dosegla status nezaobilazne i referentne za svako daljnje istraživanje (definicije) i razumijevanje sporta. Kasniji autori sve do danas kontinuirano se vraćaju Suitsu kao svojevrsnom temelju ili polaznoj točci za određivanje što je sport te ljudskom tijelu i tjelesnim vještinama kao ključnom odredbenom momentu.

Olimpijska definicija

J. Parry je u pokušaju obrane od sportificiranja računalnih igrica konstruirao koncepciju koju možemo nazvati 'olimpijska koncepcija sporta'. Ona je zasnovana na šest razlikovnih instanci koje sport čine sportom i trebaju poslužiti za razlikovanje sporta od svega što nije sport odnosno onoga što se pokušava proglašiti sportom. To su: 1) ljudski faktor, 2) ljudsko tijelo, 3) vještine, 4) natjecanje, 5) pravila, 6) institucionalno vodstvo. Na temelju tih instanci može se izvesti definicija koja glasi: sport je institucijama vođena igra u kojoj se prema točno određenim pravilima natječe u različitim ljudskim tjelesnim vještinama (Parry 2018; usp. Škerbić 2019).

Heather L. Reid je ponudila svoju 'deskriptivnu' definiciju prema kojoj olimpijski sport određuju tri instance: težnja za izvrsnošću, ostvarivanje pravednoga natjecanja ili *fair play* te ostvarivanje mira u međunarodnim okvirima (Reid 2017). Iako jedna od vodećih autorica koja se bavi pitanjem olimpizma, prvenstveno u antičkom smislu, Reid ipak nije ponudila definiciju, pa čak ni deskriptivnu, jer prezentirana nedovoljno precizira ili određuje olimpijski sport. Štoviše, čini se da ona predmijevava sport kao organizirano natjecanje, ali i određeno predmijevano (no neizrečeno) shvaćanje sporta na koje nadograđuje olimpijske ograde ili preciziranja.

'Normativni' smjer

Internalistička određenja

Drugi je smjer odgovaranja na pitanje što je sport smjer nastojanja pronalaženja normativnoga vodstva ili temelja za (moralnije) prakticiranje sporta. Ovdje se, osim što se prihvaćaju Suitsove odrednice, sport gleda kao vrsta ljudske društvene prakse (*social practice*), oslanjajući se na A. MacIntyrea (Morgan 1987). Naime, u djelu *Za vrlinom* MacIntyre uvodi distinkcije između društvenih praksi i društvenih institucija te unutarnjih ili internih i vanjskih ili eksternih vrijednota društvenih praksi (MacIntyre 2002: 202–209). Upravo interne vrijednote i dobra određene društvene prakse jesu i njezina specifična i karakteristična razlika od svih ostalih. Tako, zadatak za filozofe sporta jest jasan – odrediti koje su to interne vrijednote i dobra sporta koje sport čine specifičnom,

jedinstvenom i vrijednom ljudskom djelatnosti, jasno odijeljene od svih drugih ljudskih aktivnosti ili društvenih praksi. No, internalizmu to nije dovoljno, već želi da racionalnim istraživanjem detektirane interne vrjednote postanu normativno vodstvo u nastojanjima za moralnim sportom i moralnim ponašanjem svih praktičara sporta.

U trima varijantama internalizma detektirane su i izdvojene različite interne vrjednote sporta. Tako, Morganov internalizam u njih ubraja „bezrazložnu“ logiku sporta, društveni kontekst i povijest sporta, težnju za izvrsnošću i zajednice praktičara sporta (Morgan 1987). S druge strane, Russellov 'interpretivizam' izdvaja ideal integriteta igre, težnju za izvrsnošću, jednakost u prilikama, *fair play* i sportsko ponašanje te dobro provođenje igre (Russell 1999). Konačno, Simonov 'široki internalizam' detektira tzv. fundamentalne skrivene principe, težnju za izvrsnošću, *fair play* i ljudski osobni napredak (Simon 2000).

Čini se ipak kako sva tri modela, bez obzira na ispravno poduzet put pronalaženja onoga unutarnjeg sporta, onoga što sport čini sportom, interne vrjednote ostaju isuviše apstraktne i nedovoljne jasne, posebice u smislu normi za praktično moralno vodstvo (usp. Škerbić 2019:151–157).

Summa Summarum – Filozofskosportsko određenje sporta

Oba su se poduzeta smjera određivanja pojma sporta susrela s nepremostivim preprekama i kritikama. S jedne strane, definicija se pokazala neizvedivom iz niza razloga (vidi: Škerbić 2019:26–29), a normativne koncepcije zapele su na relaciji racionalno ekstrahirane svrhe sporta spram socijalnoga konteksta i povijesti sporta (vidi: Škerbić 2019:142–148).

Ipak, unatoč tomu, mnogobrojni su autori poduzetim radom iznjedrili prilično jasnu karakterizaciju sporta, dok se kombinacijom niza različitih prijedloga i rješenja dobiva prilično točno i precizno određenje sporta.

Definicije ili određenje sporta koje je iznjedrila literatura nastala unutar disciplinarnoga diskursa filozofije sporta, mogu se sumirati na sljedeća četiri načina:

- 1) sport je vrsta igre (bez obzira na kolikoču prisutnosti igrovoga i igračkoga u njoj) u kojoj su dominantne ljudsko tijelo i ludske tjelesne vještine, koje se mijere unutar organiziranoga natjecanja s jasno određenim pravilima, a koje provode posebno osnovana rukovodeća tijela ili institucije
- 2) sport je društvena praksa koja ima sebi svojstvene i specifične interne, intrinzične i inherentne vrjednote koje sport razlikuju od svih drugih društvenih praksi

- 3) sport je natjecanje koje sadrži mnoštvo manjih ili većih testova kojima se izlažu natjecatelji te niz ne-nužnih prepreka koje su određene pravilima kako bi sport učinile zanimljivijim i zahtjevnijim. Sportsko natjecanje prati intenzivna 'slatka' tenzija, neizvjesnost i napetost oko konačnog pobjednika
- 4) sport karakterizira posebna bezrazložna ili nelogična racionalnost i binarna 'pobjeda ili poraz' odnosno 'sve ili ništa' logika.

Konačno, kako niti jedna od ponuđenih četiriju definicija nije dostatna da obuhvati sve sportove, odnosno kako izvan dohvata definicije svaki put ostaje određen broj sportova koji se u nju ne uklapaju, potrebno je okrenuti se određenju sporta na neki drug(ačiji) način. Stoga, autori izdvajaju četiri esencijalne odrednice sporta oko kojih se slažu gotovo sve definicije i karakterizacije u filozofskosportskoj literaturi. One su:

1) *Natjecanje ili kompeticija.*

Sport je uvijek dominantno pokušavanje nadvladavanja svojih suparnika ili sunatjecatelja odnosno postizanja pobjede kao krajnjeg cilja igre.

2) *Pravila igre ili natjecanja.*

Kao i svaka igra i organizirano natjecanje, sport ne može opstojati bez jasnih i svima dostupnih pravila, koja igru ili natjecanje određuju, ali i uopće omogućuju.

3) *Tjelesnost i tjelesne vještine.*

Ljudsko je tijelo u samom središtu sporta, ono je za sport centralno i dominantno, ponajviše kroz iskazivanje različitih performansi i vještina – tako sport i jest različit od mnogih drugih igara poput šaha, poker, bridža...

4) *Institucionaliziranost.*

Sport kao natjecanje mora biti vođen službenim tijelima odnosno organizacijama za (pro)vođenje natjecanja poput sportskih saveza, asocijacija i odbora.

NA SJECIŠTU PRAVA I FILOZOFIJE – K INTERDISCIPLINARNOM RJEŠENJU

Iznesene perspektive određivanja sporta, pravna i filozofska odnosno sportskopravna i filozofskosportska, jasno su ukazale na barem tri krucijalna momenta. Prvo, sportsko pravo u svojim aktima niti iznosi definiciju sporta kojom se vodi, niti sport jasno (i nedvosmisleno) određuje, čak ni u pitanjima donošenja odluke o proglašenju neke aktivnosti olimpijskim sportom i uvrštenjem u program Olimpijskih igara. Prema mišljenju autora, jasno i nedvosmisleno određenje sporta trebao bi biti *conditio sine qua non* bilo koje sportskopravne regulative. Drugo, filozofija sporta je u svom bavljenju problemom definiranja i jasnoga i nedvosmislenoga određivanja sporta iznjedrila golemu literaturu, ali i nekoliko veoma dobrih rješenja. Iako se filozofi sporta općenito slažu da je definicija sporta neizvediva, ipak sport se može nadasve jasno i plauzibilno odrediti ili odijeliti od drugih društvenih praksi i aktivnosti. I treće, makar se četiri odrednice pronađene u filozofiji sporta lako mogu ugraditi u pravilike i pravne akte različitih institucija koje se bave sportom, kao opći i obvezujući, odnosno kao izvrsna pomoć u prosuđivanju i određivanju statusa sporta određenih aktivnosti koje to žele ili za to apliciraju.

Stoga, o sportu svakako možemo govoriti kada zadovoljava četiri odredbena kriterija:

- 1) je li u pitanju natjecanje ili kompeticija,
- 2) postoje li za to natjecanje ili igru jasna, strogo definirana i obvezatna pravila,
- 3) je li u toj igri ili natjecanju dominantno korištenje ljudskoga tijela i tjelesnih vještina i performansi te
- 4) ima li igra ili natjecanje svoju krovnu (sportsku) instituciju za vođenje i organiziranje.

Konačno, autori predlažu i zalažu se za eksplicitno ugrađivanje u sportskopravne akte tih četiriju odredbenih kriterija za proglašavanje određene igre, aktivnosti i prakse sportom. Naime, prema mišljenju autora, te su četiri odrednice ili kriterija zapravo gotovo sva pomoć koja sportskom pravu treba. Također, na predloženim se kriterijima mogu raditi naknadne dorade za određene specifične slučajeve koji granice određenih kriterija dovode u pitanje ili pomicu do njihove krajnosti. Time bi sportsko pravo dobilo jednostavno i jasno, a nadasve operabilno rješenje koje mu nedostaje te bi se tako unaprijedilo i poboljšalo, a moguće poslužilo i kao primjer dobre prakse i inventivnih rješenja u međunarodnim okvirima. S druge strane, sport bi dobio zaštitu svoga integriteta te nadasve pravnu zaštitu pred sve brojnijim pokušajima sportificiranja.

ZAKLJUČAK

U ovom su radu autori analizirali sportskopravne akte u Republici Hrvatskoj, ponajprije Zakon o sportu te one Hrvatskoga olimpijskog odbora (HOO) kao krovne sportske institucije u državi te zajedno s njima neke međunarodne akte na kojima se ti hrvatski zasnivaju – Međunarodnoga olimpijskog odbora (IOC) i Saveza olimpijskih i neolimpijskih međunarodnih sportskih saveza (GAISF), kako bi ustanovali kako oni definiraju sport. Nakon što je analiza pokazala da u sportskopravnim odredbama (osim Europske sportske povelje kao *soft lawa*) ne postoji eksplisitna definicija niti jasno određenje sporta, okrenuli su se filozofiji sporta i literaturi koju je iznjedrila posvećenu ovoj tematici. Izdvojili su četiri esencijalne odrednice sporta ili kriterija za određivanje što je sport te iznijeli prijedlog eksplisitnoga integriranja tih kriterija u pravne norme, posebice za prosudbe i odluke o dodjeljivanju statusa sporta različitim ljudskim aktivnostima. Takvo bi interdisciplinarno rješenje donijelo dobrobit i pravu i sportu u zajedničkoj sprezi.

LITERATURA

- AGGERHOLM, Kenneth. 2016. „On practising in sport: towards an ascetological understanding of sport“. *Journal of the Philosophy of Sport*, vol. 43/3:350–364.
DOI: <https://doi.org/10.1080/00948705.2016.1159917>
- BORGE, Steffen. 2020. „What Is Sport?“. *Sport, Ethics and Philosophy*, 1–23.
DOI: <https://doi.org/10.1080/17511321.2020.1760922>
- CLAUSEN, Josephine i Emtmanuel BAYLE. 2018. „Hein Verbruggen, bringing a corporate mentality to the governance of the sport“. U *Global sport leaders: a biographical analysis of international sport management*, ur. Emmanuel Bayle i Patrick Clastres. Cham: Springer International Publishing – Palgrave Macmillan, 243–273.
- DAVIS, Paul. 2007. „A consideration of the normative status of skill in the purposive sports“. *Sport, Ethics and Philosophy*, vol. 1/1:22–32.
DOI: <https://doi.org/10.1080/17511320601142969>
- DUNNING, Eric. 1999. *Sport Matters. Sociological studies of sport, violence and civilization*. London: Routledge.
- EKDAHL, David i Sussane RAVN. 2019. „Embodied involvement in virtual worlds: the case of eSports practitioners“. *Sport, Ethics and Philosophy*, vol. 13/2:132–144.
DOI: <https://doi.org/10.1080/17511321.2018.1475418>
- FRALEIGH, Warren P. 1973. „On Weiss on records and on the significance of athletic records“. U *The philosophy of sport. A collection of original essays*, ur. Robert Osterhoudt. Springfield, IL: Charles S. Thomas Publisher, 29–39.

- FRALEIGH, Warren. 1984. *Right Actions in Sport. Ethics for Contestants*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- GERBER, Ellen W., ur. 1972. *Sport and the body. A philosophical symposium*. Philadelphia: Lea & Febiger.
- GRUPE, Ommo. 1994. „Sport and culture – The culture of sport“. *International Journal of Physical Education*, vol. 31/2:15–26.
- HUMS, Mary A. i Joanne C. MACLEAN. 2013. *Governance and policy in sport organizations*. 3rd ed. London – New York: Routledge.
- VAN HILVOORDE, Ivo. 2016. „Sport and play in a digital world“. *Sport, Ethics and Philosophy*, vol. 10/1:1–4. DOI: <https://doi.org/10.1080/17511321.2016.1171252>
- JAGODIC, Tone i Zlatko MATEŠA. 2017. „The autonomy of a National olympic committee and the relation with different legal subjects and athletes“. *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, vol. 54/2:373–396. DOI: <https://doi.org/10.31141/zrpfis.2017.54.124.373>
- JENNY, Seth E., R. Douglas MANNING, Margaret C. KEIPER i Tracy W. OLRICH. 2017. „Virtual(ly) athletes: where eSports fit within the definition of 'sport'“. *Quest*, vol. 69/1:1–18. DOI: <https://doi.org/10.1080/00336297.2016.1144517>
- JIRÁSEK, Ivo i Geoffery ZAIN KOHE. 2015. „Readjusting our sporting sites/sight: sportification and the theatricality of social life“. *Sport, Ethics and Philosophy*, vol. 9/3:257–270. DOI: <https://doi.org/10.1080/17511321.2015.1065433>
- KAČER, Hrvoje, ur. 2009. *(Uvod u) Športsko pravo*. Zagreb: Inženjerski biro.
- KAČER, Hrvoje, ur. 2018. *Sportsko pravo*. Split: Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu.
- KAČER, Hrvoje, Ante PERKUŠIĆ i Blanka IVANČIĆ-KAČER. 2012. „Postoji li u Republici Hrvatskoj (kvalitetno) sportsko pravo“. *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, vol. 49/4:727–740. <https://hrcak.srce.hr/94363>
- KRETCHMAR, R. Scott 1975. „From test to contest: an analysis of two kinds of counterpoint in sport“. *Journal of the Philosophy of Sport*, vol. 2/1:23–30. DOI: <https://doi.org/10.1080/00948705.1975.10654094>
- KRETCHMAR, Scott R. 1997. „Philosophy of sport“. U *The history of exercise and sport science*, ur. J. D. Massengale i R. A. Swanson. Champaign, IL: Human Kinetics, 181–201.
- KRETCHMAR, Scott i Tim ELCOMBE. 2007. „In defense of competition and winning: revisiting athletic tests and contests“. U *Ethics in sport*, ur. William J. Morgan. Champaign, IL: Human Kinetics, 181–194.
- KRETCHMAR, Scott. 2012. „Competition, Redemption, Hope“. *Journal of the Philosophy of Sport*, vol. 39/1:101–116. DOI: <https://doi.org/10.1080/00948705.2012.675072>
- MACINTYRE, Alasdair. 2002. *Za vrlinom. Studija o teoriji morala*. Zagreb: KruZak.
- MCBRIDE, Frank. 1979. „A Critique of Mr. Suits' Definition of Game Playing“. *Journal of the Philosophy of Sport*, vol. 6/1:59–65. DOI: <https://doi.org/10.1080/00948705.1979.10654151>

- MCFEE, Graham. 2004. *Sport, Rules and Values. Philosophical Investigations into the Nature of Sport*. London i New York: Routledge.
- MCNAMEE, Michael J. 2008. *Sports, Virtues and Vices: Morality Plays*. London – New York: Routledge.
- MORGAN, William J. 1987. „The Logical Incompatibility Thesis and Rules: A Reconsideration of Formalism as an Account of Games“. *Journal of the Philosophy of Sport*, vol. 14/1:1–20. DOI: <https://doi.org/10.1080/00948705.1987.9714447>
- MORGAN, William J. 1994. *Leftiest Theories in Sport. A Critique and Reconstruction*. Urbana – Chicago: University of Illinois Press.
- MORGAN, William J. 2012. „Broad internalism, deep conventions, moral entrepreneurs, and sport“. *Journal of the Philosophy of Sport*, vol. 39/1:65–100. DOI: <https://doi.org/10.1080/00948705.2012.675069>
- PARRY, Jim. 2018. „E-sports are not sports“. *Sport, Ethics and Philosophy*, vol. 13/1:3–18. DOI: <https://doi.org/10.1080/17511321.2018.1489419>
- REID, Heather L. 2017. „Defining Olympic sport“. U *Defining sport: conceptions and borderlines*, ur. Shawn E. Klein. Lanham – Boulder – New York – London: Lexington Books, 65–78.
- RUSSELL, John S. 1999. „Are rules all an umpire has to work with?“. *Journal of the Philosophy of Sport*, vol. 26/1:27–49. DOI: <https://doi.org/10.1080/00948705.1999.9714577>
- SIMON, Robert L. 2000. „Internalism and internal values in sport“. *Journal of the Philosophy of Sport*, vol. 27/1:1–16. DOI: <https://doi.org/10.1080/00948705.2000.9714586>
- SIMON, Robert L. 2010. *Fair play. The ethics of sport*. Boulder, CO: Westview Press.
- SUITS, Bernard. 1967. „What is a game?“. *Philosophy of Science*, vol. 34/2:148–156. DOI: <https://doi.org/10.1086/288138>
- SUITS, Bernard H. 1973. „The elements of sport“. U *The philosophy of sport: a collection of essays*, ur. Robert Osterhoudt. Springfield IL: Charles S. Thomas, 48–64.
- SUITS, Bernard H. 1977. „Words on play“. *Journal of the Philosophy of Sport*, vol. 4/1:117–131. DOI: <https://doi.org/10.1080/00948705.1977.10654132>
- SUITS, Bernard Herbert. 1978. *The grasshopper: games, life and utopia*. Toronto: Toronto University Press.
- SUITS, Bernard H. 1988. „Tricky triad: games, play, and sport“. *Journal of the Philosophy of Sport*, vol. 15/1:1–9. DOI: <https://doi.org/10.1080/00948705.1988.9714457>
- ŠKERBIĆ, Matija Mato. 2019. *Etika sporta Williama Johna Morgana*. Doktorska disertacija. Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. <http://darhiv.ffzg.unizg.hr/eprint/11557>
- TORRES, Cesar R., ur. 2014. *Bloomsbury Companion to Philosophy of Sport*. London – New York – New Delhi – Sydney: Bloomsbury.
- VRBAN, Duško. 2003. *Država i pravo*. Zagreb: Golden marketing.
- WEISS, Paul. 1967. *Sport: A Philosophic Inquiry*. Carbondale: Southern Illinois University Press.

MREŽNI IZVORI

- BULL, Andy. 2018. „#weareNOTgymnastics”: parkour fights to retain its soul“. *Guardian*, 5. 12. 2018. URL: <https://www.theguardian.com/sport/blog/2018/dec/05/parkour-fight-soul-gymnastics> (pristup 6. 12. 2019.).
- GAISF – Members, Popis (lista) članova Saveza olimpijskih i neolimpajskih međunarodnih sportskih saveza (GAISF). Službene stranice GAISF-a, URL: <https://gaisf.sport/members/> (pristup 16. 3. 2020.)
- „IOC releases olympic programme commission report on proposed sports“. Službene stranice Međunarodnoga olimpijskog odbora, 28. 7. 2018. URL: <https://www.olympic.org/news/ioc-releases-olympic-programme-commission-report-on-proposed-sports> (pristup 10. 3. 2020.)
- Olympic movement. Službene stranice Međunarodnoga olimpijskog odbora, URL: <https://www.olympic.org/about-ioc-olympic-movement> (pristup 9. 3. 2020.)
- Olympic programme commission. Službene stranice Međunarodnoga olimpijskog odbora, URL: <https://www.olympic.org/olympic-programme-commission> (pristup 10. 3. 2020.)
- Mission and vision. Službene stranice BAISF-a, URL: <https://gaisf.sport/mission-and-vision/> (pristup 11. 3. 2020.)
- „Montpellier delivers magic series finale“. Službene stranice FIG-a, 3. 6. 2019. URL: <https://www.gymnastics.sport/site/news/displaynews.php?idNews=2487> (pristup 30. 11. 2019.)
- Parkour. Službene stranice FIG-a, URL: <https://www.fig-gymnastics.com/site/discipline.php?disc=14> (pristup 30. 11. 2019.)
- Parkour. Službene stranice NBC Sports, URL: <https://olympics.nbcsports.com/tag/parkour/> (pristup 30. 11. 2019.)
- „Tokyo 2020 event programme to see major boost for female participation, youth and urban appeal“. Službene stranice Međunarodnoga olimpijskog odbora, 9. 6. 2017. URL: <https://www.olympic.org/news/tokyo-2020-event-programme-to-see-major-boost-for-female-participation-youth-and-urban-appeal> (pristup 16. 3. 2020.)
- Who we are. Službene stranice SportAccorda, URL: <https://www.sportaccord.sport/who-we-are> (pristup 11. 3. 2020.)
- „Wrestling to be dropped from 2020 Olympic Games“. Službene stranice BBC Sports, 12. 2. 2013. URL: <https://www.bbc.com/sport/olympics/21427455> (pristup 16. 3. 2020.)

PRAVNI AKTI

Europska komisija, *White Paper on Sport*, {SEC(2007) 932}–{SEC(2007) 934}–{SEC(2007) 935}–{SEC(2007) 936}, srpanj 2007.

Kazneni zakon, *Narodne novine*, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH, Predmet: Joga kao sportska djelatnost,
Očitovanje, Klasa: 620-01/13-03/00676, Ur. broj: 533-22-14-0006, Zagreb,
20. studenoga 2014.

Nomenklatura sportova i sportskih grana, HOO, siječanj 2020., URL: <https://www.hoo.hr/images/dokumenti/sport-olimpizam-hr/2020/nomenklatura-sportova-i-sportskih-grana-2020-sijecanj.pdf>

Obiteljski zakon, *Narodne novine*, br. 103/15, 98/19

Olimpijska povelja, Uvod u Olimpijsku povelju, Međunarodni olimpijski odbor, na snazi od
26. lipnja 2019.

Olimpijska agenda 2020, 20+20 preporuka, Međunarodni olimpijski odbor, 2014.

Pravilnik o kriterijima, uvjetima i postupku uvrštenja sporta u Nomenklaturu sportova
i sportskih grana, lipanj 2014., URL: <https://www.hoo.hr/downloads/PRAVILNIK-o-nomenklaturi-2014.pdf>

Rezolucija 1602, Parlamentarna skupština Vijeća Europe, Rezolucija 1602, 2008.

Statut GAISF-a, 2019., URL: <https://gaisf.sport/wp-content/uploads/gaisf-statutes-2019-eng.pdf>
Vijeće Europe, Preporuka br. R (92) 13 Odbora ministara državama članicama o Europskoj
sportskoj Povelji (Usvojena od strane Odbora ministara država članica Vijeća
Europe 24. rujna 1992. godine na 480. sastanku, i revidirana 16. svibnja 2001. na
752. sastanku)

Zakon o obveznim odnosima, *Narodne novine*, br. 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18

Zakon o sportu, *Narodne novine*, br. 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15,
19/16, 98/19, 47/20, 77/20

Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije, 2010/C 83/01

Ustav Republike Hrvatske, *Narodne novine*, br. 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01,
41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14

Definitions of sport in Croatian and international (sports) legal acts: the intersection of the law and philosophy

Tomislav Nedić

Matija Mato Škerbić

In the first part of this paper, the authors analyse definitions of the term sport and its use within Croatian legal acts regarding sports (the Croatian Sports Act and bylaws of the Croatian Olympic Committee), as well as several international legal acts (especially those of the International Olympic Committee - IOC) on which the Croatian acts are based. The analysis shows that these acts do not clearly or precisely define the term sport. Thus, in the second part of the paper, the authors turn to the philosophy of sport research literature and its definitions of sport in order to find solutions for the sports law. In the third part of the paper, the authors present their interdisciplinary proposal – integrating four determinants of sport into a sport legal system, especially for the purpose of deciding whether a particular human activity should receive the legal status of a sport.

Keywords: *sport, definition, sports law, philosophy of sport, Croatian Olympic Committee, International Olympic Committee, Global Association of International Sports Federations*



Articles published in this journal are Open Access and can be distributed under the terms and conditions of the Creative Commons license Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)